

Faza 1 – Arhitektura softverskog sistema

1. Kontekst i cilj softverskog projekta

1.1 Kontekst projekta

Predmet ovog projekta je razvoj **web softverskog sistema za online igranje šaha**, funkcionalno sličnog platformama kao što je *chess.com*. Sistem je namenjen velikom broju korisnika koji putem internet pregledača mogu igrati šah u realnom vremenu, pratiti svoj napredak i komunicirati sa drugim igračima.

Aplikacija je zasnovana na **klijent–serverskoj arhitekturi**, gde korisnici pristupaju sistemu preko web klijenta, dok se kompletna poslovna logika, obrada zahteva i upravljanje podacima nalaze na serverskoj strani. Sistem mora obezbediti pouzdanu real-time komunikaciju između korisnika, kao i dosledno i bezbedno upravljanje šahovskim partijama.

1.2 Cilj projekta

Cilj projekta je projektovanje i specifikacija **skalabilnog, pouzdanog i bezbednog softverskog sistema** koji omogućava korisnicima da:

- igraju šah protiv drugih korisnika u realnom vremenu,
 - upravljaju svojim korisničkim nalogima,
 - prate statistiku i istoriju odigranih partija.
-

2. Arhitekturno specifični zahtevi

2.1 Glavni funkcionalni zahtevi

Sistem treba da podrži sledeće osnovne funkcionalne zahteve:

1. **Registracija korisnika**
Sistem mora omogućiti kreiranje novog korisničkog naloga unosom osnovnih podataka.
2. **Prijava korisnika (autentifikacija)**
Registrovani korisnici moraju imati mogućnost bezbedne prijave na sistem.
3. **Upravljanje korisničkim profilom**
Korisnik može pregledati i izmeniti osnovne podatke svog profila.
4. **Kreiranje i pridruživanje šahovskoj partiji**
Korisnici mogu započeti novu partiju ili se pridružiti postojećoj.
5. **Igranje šaha u realnom vremenu**
Sistem mora omogućiti razmenu poteza između igrača u realnom vremenu.

6. **Validacija poteza**
Server mora proveravati ispravnost svakog poteza u skladu sa pravilima šaha.
 7. **Čuvanje stanja i istorije partije**
Sistem mora čuvati sve odigrane poteze i konačne rezultate partija.
 8. **Pregled statistike i rangiranja**
Korisnik može pregledati statistiku svojih partija i rang u odnosu na druge korisnike.
-

2.2 Atributi kvaliteta (ne-funkcionalni zahtevi)

Sistem mora zadovoljiti sledeće ne-funkcionalne zahteve:

- **Performanse**
Sistem mora omogućiti brzo procesiranje poteza i minimalno kašnjenje u realnom vremenu.
 - **Skalabilnost**
Arhitektura mora omogućiti podršku za veliki broj istovremenih korisnika i partija.
 - **Pouzdanost**
Sistem mora obezbediti tačnost stanja partije i sprečiti gubitak podataka.
 - **Bezbednost**
Podaci o korisnicima moraju biti zaštićeni mehanizmima autentifikacije i autorizacije.
 - **Dostupnost**
Sistem treba da bude dostupan korisnicima 24/7, uz minimalne prekide u radu.
 - **Upotrebljivost**
Korisnički interfejs mora biti intuitivan i prilagođen različitim veličinama ekrana.
 - **Održivost i proširivost**
Sistem mora biti lako održiv i omogućiti dodavanje novih funkcionalnosti bez značajnih izmena postojeće arhitekture.
-

2.3 Tehnička i poslovna ograničenja

Tehnička ograničenja

- Sistem mora biti realizovan kao web aplikacija.
- Komunikacija između klijenta i servera vrši se putem HTTP i WebSocket protokola.
- Podaci se čuvaju u centralizovanoj bazi podataka.
- Sistem mora biti nezavisan od platforme i dostupan kroz standardne web pregledače.

Poslovna ograničenja

- Projekat se realizuje u okviru akademskog kursa.
- Vreme i obim razvoja su ograničeni nastavnim planom i rokovima.
- Fokus projekta je na arhitekturi sistema, a ne na potpunoj produkcionoj implementaciji.

3. Projektovanje arhitekturnog dizajna softverskog sistema

Sistem je projektovan primenom kombinacije više arhitekturnih obrazaca, kako bi se obezbedila jasna struktura, održivost i skalabilnost softverskog rešenja. Svaki obrazac je primenjen na odgovarajućem nivou sistema radi rešavanja specifičnih arhitekturnih problema.

3.1 Arhitekturni obrasci i njihova primena

1. Client–Server (Klijent–Server)

- Omogućava razdvajanje korisničkog interfejsa i centralnog serverskog dela sistema.
- Frontend (React aplikacija) komunicira sa backend-om (.NET API) preko HTTP i WebSocket protokola, omogućavajući više korisnika da istovremeno koriste sistem.

2. Layered (Slojevita arhitektura)

- Primenjena unutar backend-a radi organizacije poslovne logike i pristupa podacima.
- Slojevi uključuju:
 - **Controller layer** – prima zahteve od klijentskog dela sistema
 - **Service layer** – implementira poslovna pravila i logiku igre
 - **Domain layer** – definiše modele sistema (npr. Game, Player, Move)
 - **Repository layer** – apstrakcija pristupa bazi podataka
 - **Infrastructure** – integracija sa spoljnim servisima, kao što je Apache Kafka

3. MVC (Model–View–Controller)

- Primena u prezentacionom sloju (React frontend).
- Omogućava razdvajanje stanja aplikacije (Model), prikaza podataka (View) i korisničkih akcija (Controller).
- Na ovaj način se postiže lakše održavanje i event-driven interakcija sa korisnikom.

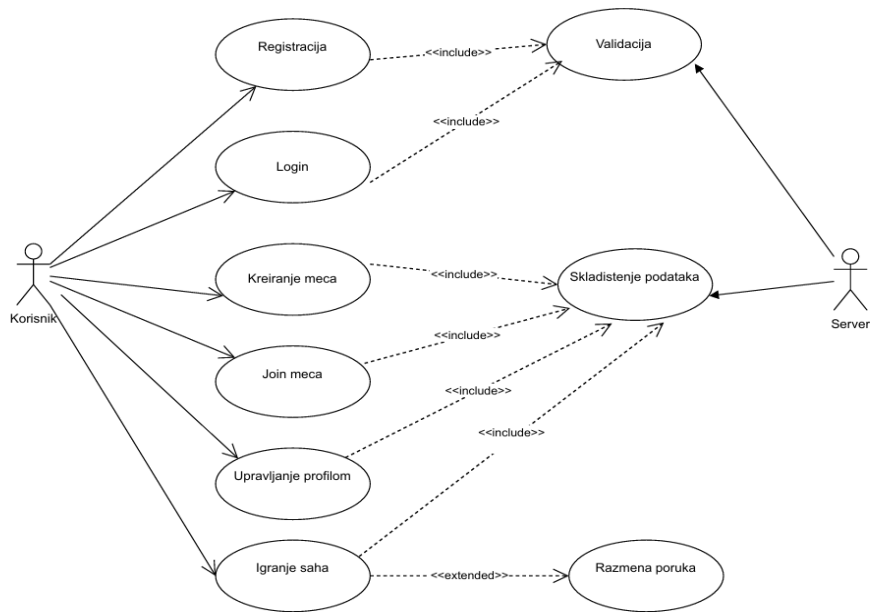
4. Repository

- Koristi se za izolaciju pristupa PostgreSQL bazi podataka od poslovne logike.
- Backend servisi pristupaju bazi preko Repository sloja (npr. GameRepository, UserRepository), što omogućava enkapsulaciju SQL operacija i jednostavnije testiranje poslovne logike.

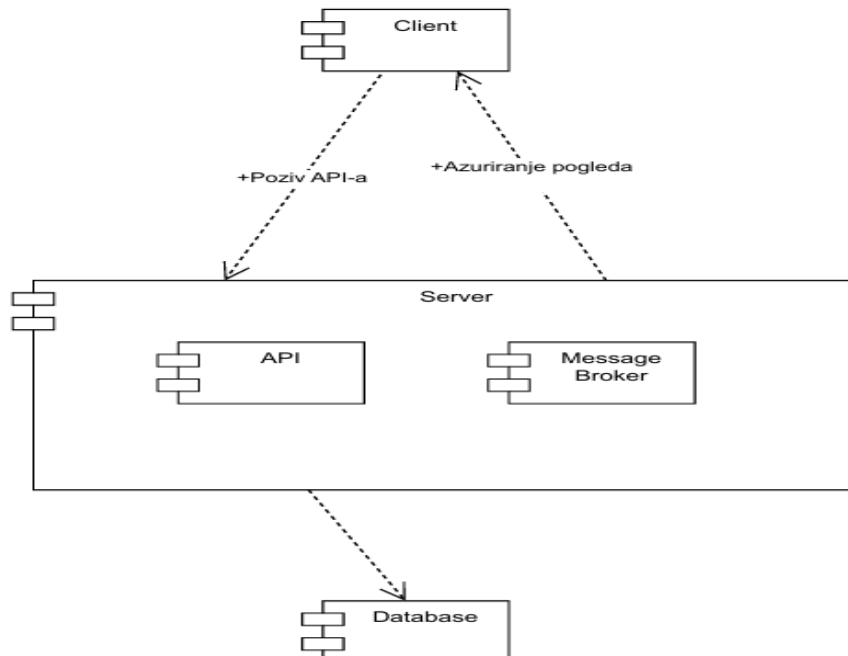
5. Publish–Subscribe / Event-based

- Realizovano korišćenjem Apache Kafka sistema za asinhronu razmenu događaja.
 - Omogućava komponentama sistema da reaguju na događaje, kao što su odigrani potezi, poruke u chatu ili završene partije, bez direktnog pozivanja metoda.
-

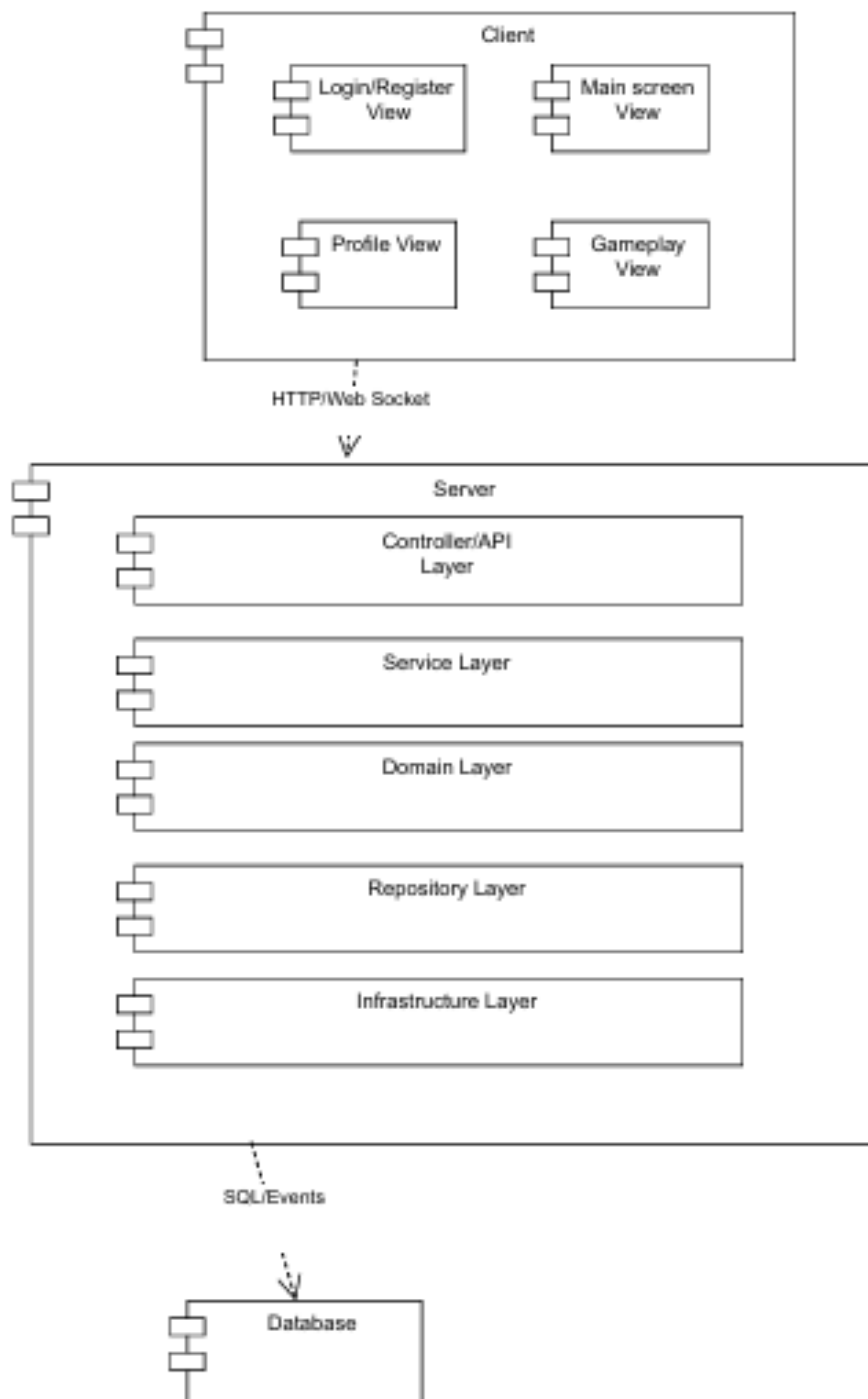
3.2 Use Case diagram

3.3 Generalna arhitektura (box-line dijagram)

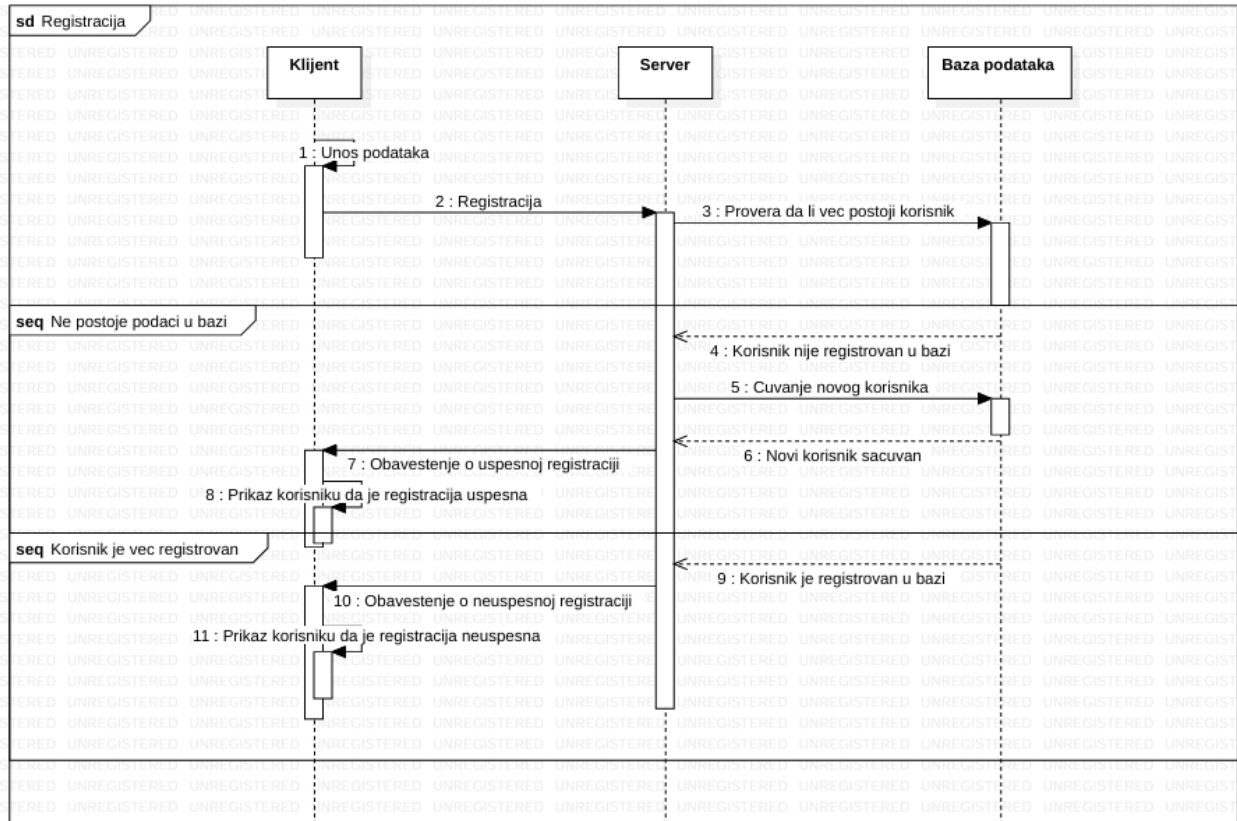

3.4 Strukturni diagram

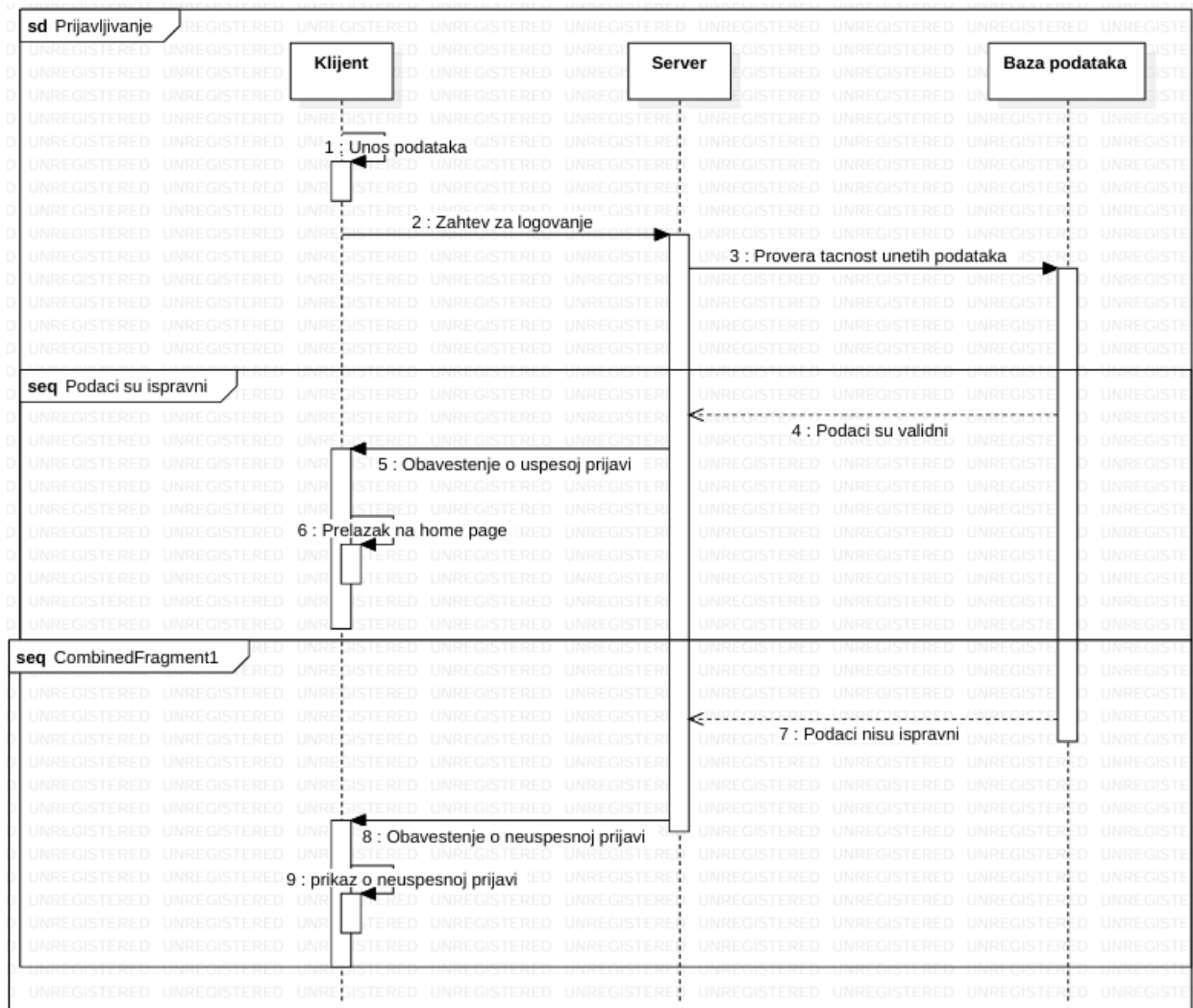

3.5 Bihevioralni dijagram

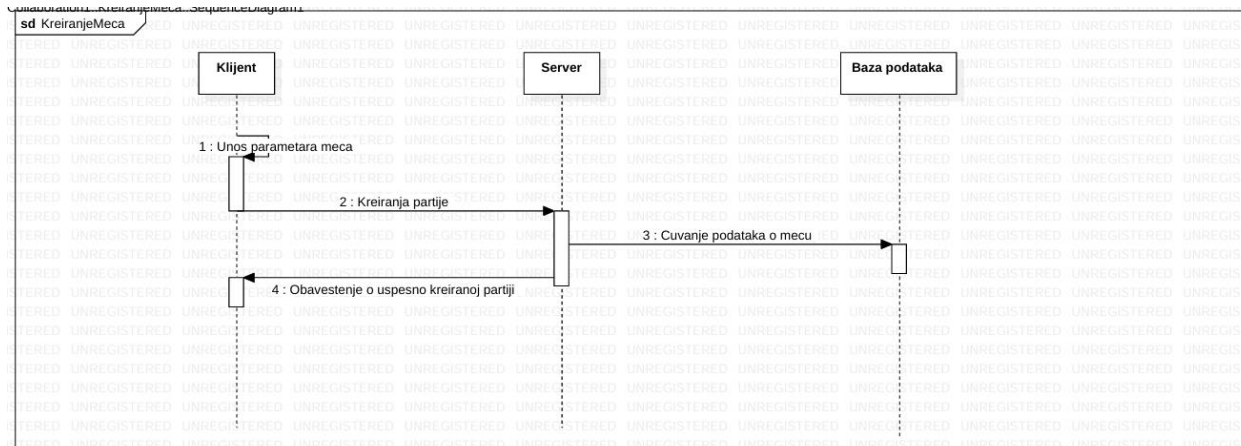
3.5.1 Registracija

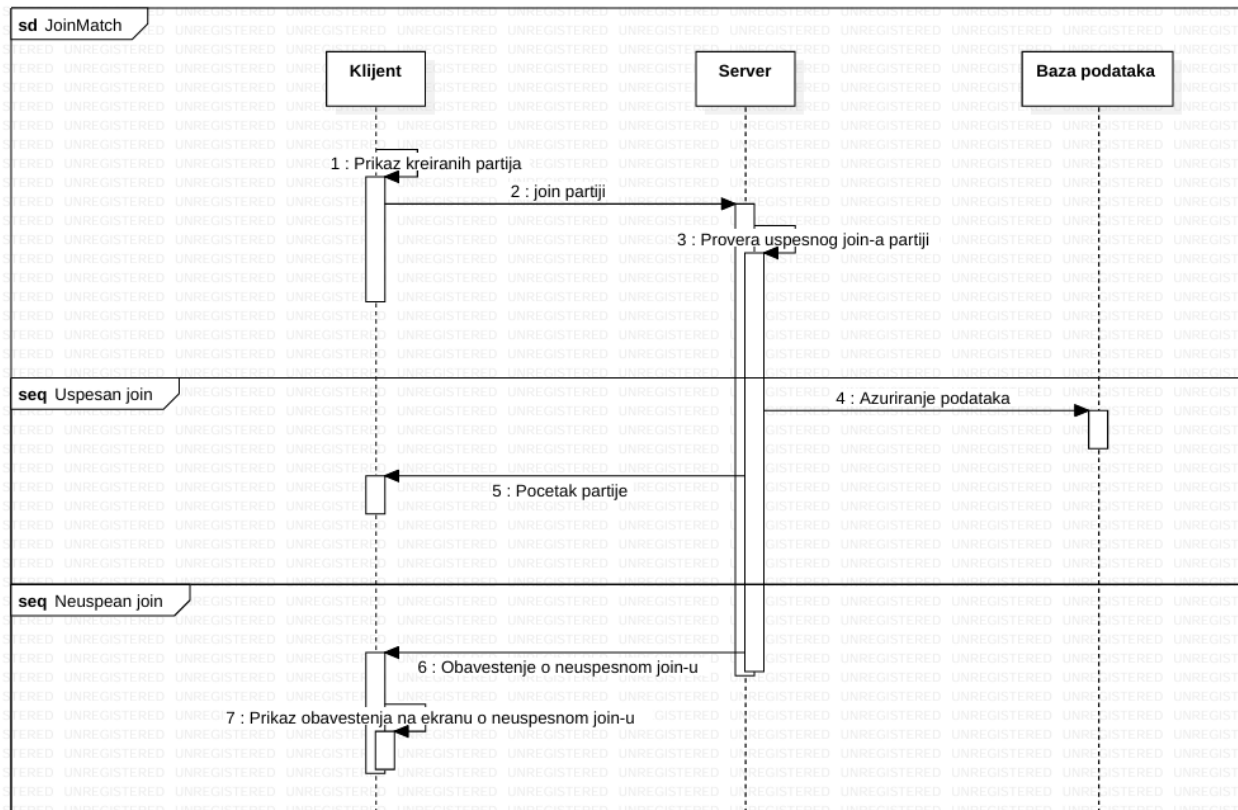
3.5.2 Prijavljivanje

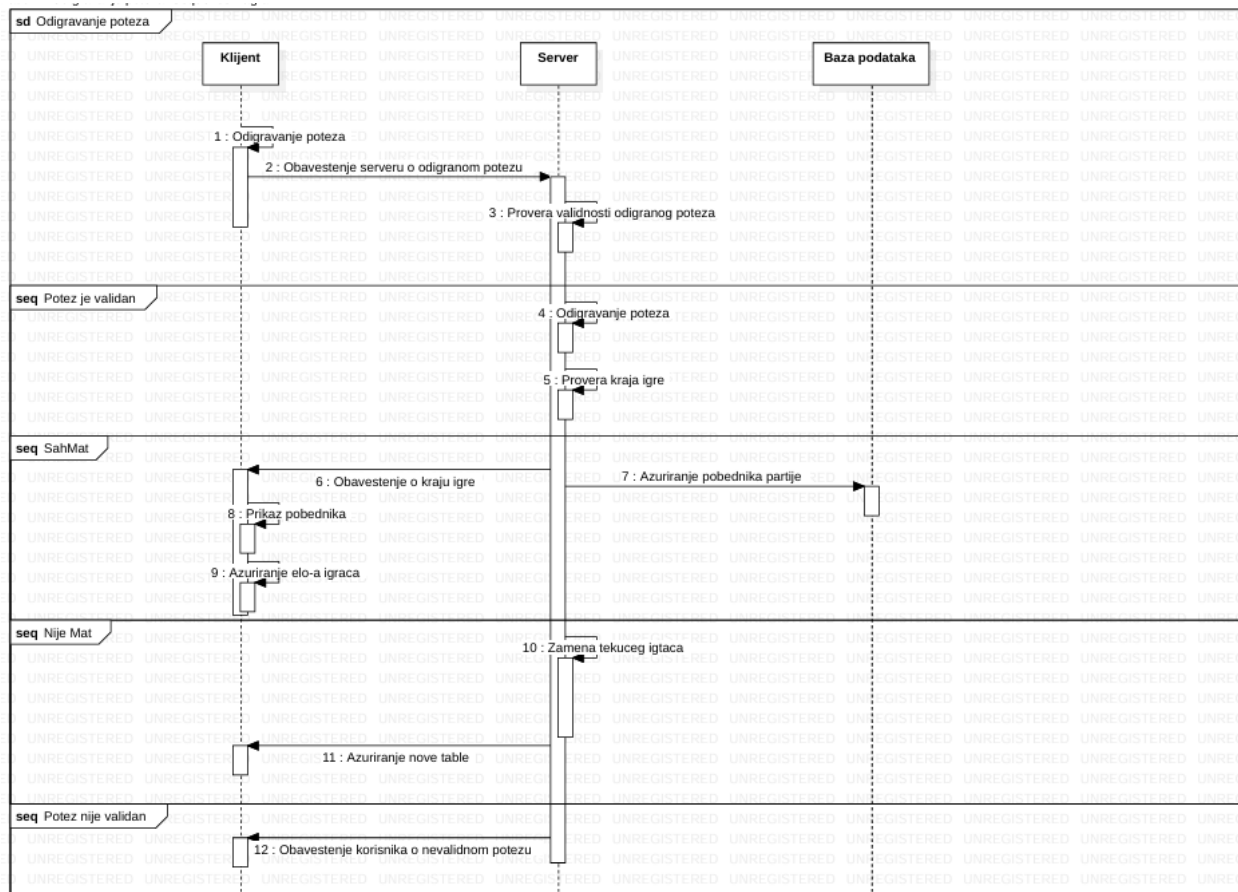
3.5.3 Kreiranje partije

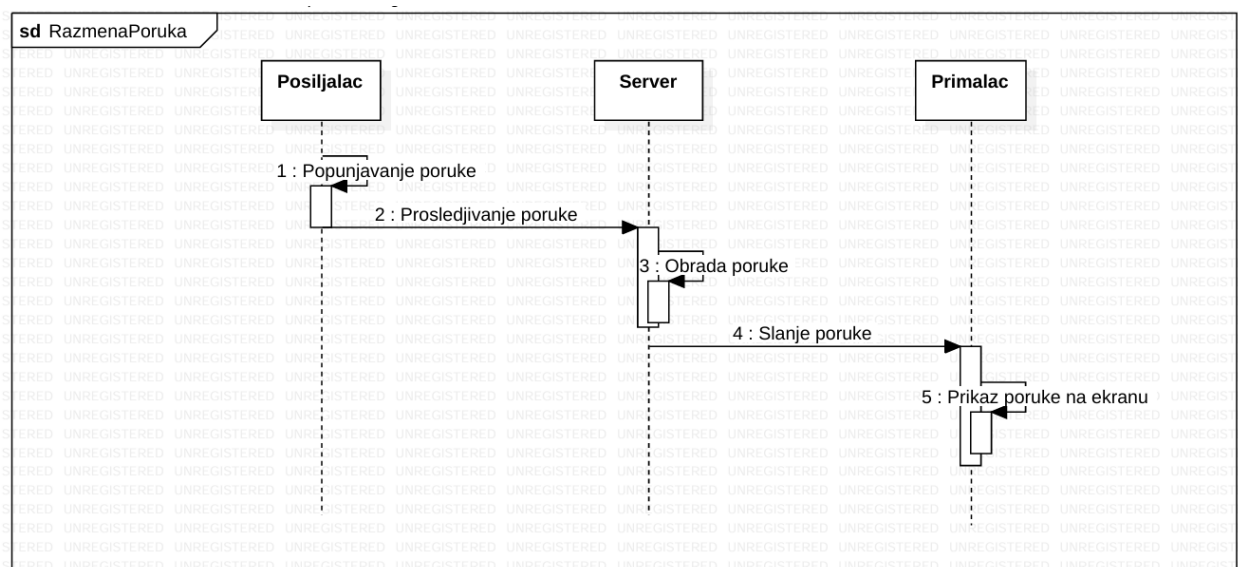
3.5.4 Pridruživanje partiji

3.5.5 Odigravanje poteza

3.5.6 Razmena poruka

4. Framework i biblioteke

Backend – .NET (ASP.NET Core)

Serverski deo sistema implementiran je korišćenjem **ASP.NET Core (.NET)** framework-a. .NET omogućava izradu performantnog i skalabilnog backend-a sa jasnom podrškom za slojevitú arhitekturu, REST API-je i real-time komunikaciju.

Frontend – React

Za klijentski deo sistema koristi se **React** JavaScript biblioteka.

Frontend komunicira sa backend-om putem HTTP protokola (REST) i WebSocket veze za real-time funkcionalnosti.

Real-time komunikacija – WebSocket (SignalR)

Za real-time komunikaciju koristi se **WebSocket protokol**, implementiran kroz **SignalR** biblioteku u .NET okruženju.

SignalR se koristi za razmenu poteza, sinhronizaciju stanja partije i chat između igrača.

Asinhroni događaji – Apache Kafka

Apache Kafka se koristi za asinhronu obradu događaja i implementaciju event-driven arhitekture.

Baza podataka – PostgreSQL

Za skladištenje podataka koristi se **PostgreSQL** relacionalna baza podataka.

U bazi se čuvaju korisnički podaci, partije, potezi i statistika. Pristup bazi je realizovan preko Repository sloja.